

شیوه نامه مدیریت تعارض منافع

شیوه نامه مدیریت تعارض انجمن با هدف ارتقاء اعتماد ذینفعان به نظام تصمیم گیری انجمن متخصصان آموزش علوم پزشکی ایران (ایرسام)، پیشگیری از تاثیر منافع شخصی مدیران و اعضای کمیته های تخصصی بر نحوه انجام وظایف و ارتقای شفافیت و تقویت پاسخگویی انجمن نسبت به اعضا و سایر ذینفعان مرتبط با آن تهیه شده است.

بدیهی است که احتمال بروز تعارض منافع در هر محیطی وجود داشته و صرف قرار گرفتن در چنین موقعیتی ایراد ذاتی ندارد؛ بلکه مدیریت نکردن چنین شرایطی خلاف اخلاق و قانون است. از این رو، انجمن ایرسام درصدد است تا ضمن شناسایی حوزه های مهم تعارض منافع در فعالیت های خود، تدابیری برای پیشگیری از بروز تعارض منافع و نحوه رفتار در موقعیت های تعارض منافع، پیشنهاد و ارائه دهد به این امید که آغازگر راهی برای ارتباط مبتنی بر احترام متقابل، شفافیت و صداقت با همه دست اندرکاران امر آموزش علوم پزشکی باشد .

پرهیز از موقعیت های تعارض منافع در انجام وظایف و اختیارات قانونی، اجرایی و مشورتی از اصول اخلاق حرفه ای است. با این وجود، این احتمال وجود دارد که اشخاص به طور ناخواسته یا عمدانه در موقعیت هایی قرار گیرند که منافع شخصی آنها در تعارض با منافع جمعی قرار گرفته و در نتیجه این تعارض، تأمین منافع شخصی بر منافع جمع تأثیر ناروا گذاشته یا ارجحیت یابد. از این رو، انجمن ضمن شناسایی و اعلام حوزه ها و موقعیت هایی در عملکرد خود، که بالقوه می توانند منشاء بروز تعارض منافع باشند، تدابیری برای پیشگیری از بروز و مدیریت تعارض منافع ارائه می دهد .

ماده ۱: تعاریف

۱. تعارض منافع: عبارت است از ناسازگاری و تقابل منافع شخصی افراد با انجام بی طرفانه و بدون تبعیض وظایف و اختیارات قانونی آنها.
۲. منفعت شخصی: منظور منافع بالفعل و بالقوه، مالی و غیرمالی است که عاید شخص، سازمان متبوع، شرکا یا نمایندگان او می شود.

۳. مدیریت تعارض منافع: عبارت است از کلیه اقدامات و تدابیر مشورتی و نظارتی لازم برای پیشگیری از بروز تعارض منافع و رفع یا کاهش حداکثری تأثیرات سوء موقعیت های تعارض منافع غیر قابل اجتناب.

۴. اشخاص مشمول: کلیه اعضای هیات مدیره، مسئولان و اعضای کمیته های تخصصی و واحدهای انجمن یا سایر افرادی که از طرف انجمن مسئولیت یا فعالیتی به آنها سپرده می شود.

ماده ۲: قاعده کلی

اشخاص مشمول نباید از موقعیت، امکانات انجمن و هرگونه صلاحیتی که به موجب اساسنامه و آیین نامه های داخلی انجمن برای انجام وظایف قانونی به آنها اعطا شده است، برای منافع شخصی خود و همچنین سازمان متبوع خود، استفاده کرده یا به نحوی اقدام کنند که نوعاً نقض اصل بی طرفی قلمداد شود یا به نقض اصل مذکور منجر شود. موقعیت تعارض منافع می تواند ناشی از وابستگی های فردی، سازمانی و ارتباط حرفه ای و غیر حرفه ای افراد بوده و مادی یا معنوی باشد.

ماده ۳: مصادیق تعارض منافع

اصل و قاعده طلایی در شناسایی و مدیریت تعارض منافع این است که اگر دیگران از تصمیم یا اقدام فرد مطلع شوند چنین استنباط کنند که با احتمال معقولی، منافع فرد مشمول، وظایف قانونی و مصالح عمومی مرتبط با حوزه کاری وی را تحت تاثیر قرار داده یا احتمال دارد که تحت تاثیر قرار دهد. با شناخت چنین موقعیت هایی فرد و انجمن می توانند گام های موثری در مدیریت این شرایط بردارند.

موارد زیر برخی از مصادیق تعارض منافع محسوب می شوند:

۱. تصمیم یا اقدام مورد نظر منجر به ایجاد فرصت های آموزشی و شغلی ناروا برای شخص شود.
۲. شخص مشمول یا سازمان متبوع او دارای حرفه یا فعالیتی باشند که به واسطه آن از تصمیم یا اقدام مورد نظر به نحو ناروا منتفع شوند.
۳. شخصی که در باره یک موضوع، نظر خاص، موضع از پیش اعلام شده و یا عقیده غیر قابل تغییری دارد در موقعیت تصمیم گیر نهایی در رابطه با آن موضوع قرار گیرد.

ماده ۴: مدیریت تعارض منافع

مسئولیت های فردی:

۱. لازم است اعضای هیات مدیره انجمن، مسئولین و اعضای کمیته ها و واحدهای تخصصی نسبت به موضوع تعارض منافع آگاه و حساس باشند.
۲. پیوسته منافع شخصی و سازمانی خود را که می توانند بالقوه در تعارض با وظایفشان در انجمن قرار گیرند، بررسی کرده و تعارض منافع شناسایی شده را به مرجع بالاتر اعلام کنند.
۳. لازم است اعضای هیات مدیره انجمن، مسئولین و اعضای کمیته ها و واحدهای تخصصی، در جلسات و شوراهای مشورتی و تصمیم گیری، پس از قرائت دستور جلسه و قبل از شروع فرایند بررسی و تصمیم گیری، وجود تعارض منافع خود را اعلام نمایند.

مسئولیت های انجمن:

۴. نسبت به موقعیت های بالقوه تعارض منافع در افراد مشمول حساس بوده و ساز و کارهای لازم برای شناسایی و مدیریت آن را فراهم کند.
۵. مسئولیت افراد مشمول در شناسایی و مدیریت تعارض منافعشان را به آنها اعلام کرده و ساز و کار لازم برای ارائه مشاوره در این خصوص را برای آنها فراهم کند.
۶. شیوه نامه تعارض منافع انجمن را به اطلاع اشخاص مشمول برساند.
۷. ساز و کار لازم برای آشکارسازی تعارض منافع و نحوه مستندسازی آن را تعریف و فراهم کند.

ماده ۵: فرایند مدیریت تعارض منافع

مدیریت مسئولانه تعارض منافع و خطرات ناشی از آن در سه سطح انجام می گردد:

سطح اول: ارزیابی وجود تعارض منافع

۱. شخص در موقعیت تعارض منافع موظف است موضوع را به مافوق خود (در جلسات انجمن به رییس جلسه) اعلام کند.

۲. هر یک از اعضای هیات مدیره، کمیته ها و واحدهای تخصصی می توانند در صورت لزوم، وجود موقعیت تعارض منافع در هر یک از اعضای جمع مذکور را به رییس جلسه اطلاع دهند.

سطح دوم: مدیریت تعارض منافع

۳. در صورت اعلام موقعیت تعارض منافع توسط شخص یا فرد دیگر، مرجع ذیصلاح موظف است موضوع را بررسی کرده و نتیجه بررسی و تصمیم اتخاذ شده را به فرد مشمول اطلاع دهد.

۴. شخص در موقعیت تعارض منافع، قبل از اعلام نتیجه بررسی، حق هیچ گونه داوری، ارزیابی، صدور مجوز یا گواهی و نظایر آن را نخواهد داشت.

۵. در جلسات تصمیم گیری، فرد در موقعیت تعارض منافع از حق رأی در موضوعی که در آن ذینفع است محروم خواهد بود.

تبصره: این موضوع تا زمان تهیه لیست فعالیت های کمیته های تخصصی معتبر بوده و پس از آن در فرایند بازنگری این شیوه نامه، بسته به نوع فعالیت و تاثیرپذیری آن از موقعیت تعارض منافع، تدبیر لازم برای مدیریت هر کدام از موارد مشخص خواهد شد.

۶. فرایند اعلام تعارض منافع و نحوه مدیریت آن باید به صورت مکتوب و با رعایت محرمانگی مستند گردد.

سطح سوم - پایش

۷. فرایند شناسایی و مدیریت تعارض منافع باید به صورت منظم مورد ارزیابی قرار گرفته و با تغییر شرایط فرد یا مسئولیت وی بازبینی شود.

۸. بازرس انجمن وظیفه نظارت بر نحوه مدیریت تعارض منافع و حسن اجرای این شیوه نامه و گزارش منظم آن به مجمع عمومی را برعهده خواهد داشت.